

Smernice pre rozhodcov

Ú V O D

Na základe Zz č. 300/2008 Zákona z 2. júla 2008 o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Zz.č. 444/2008 Vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 27. októbra 2008 o akreditačnej komisii pre oblasť telesnej kultúry a o Jednotnom vzdelávacom systéme odborníkov v športe Slovenskej republiky vydáva Slovenský zväz biatlonu pre potreby prípravy a výchovy odborných kádrov – rozhodcov v biatlone, činnosť a evidenciu rozhodcov tieto smernice.

Definícia rozhodcu, jeho poslanie a úlohy

Rozhodca ovláda a najmä v praxi uplatňuje pravidlá, ustanovenia súťažných poriadkov, predpisy a smernice biatlonu. Dbá na dodržiavanie zásad úrazovej zábrany v priebehu pretekov. Rozhodcovia biatlonu sú oprávnení, pokiaľ majú platnú licenciu, vykonávať funkciu rozhodcu. Za svoju činnosť je rozhodca odmeňovaný v súlade s príslušnými finančnými smernicami. Príslušná kvalifikácia sa rozhodcom udeľuje na základe splnenia stanovených odborných podmienok. Rozhodca biatlonu je oprávnený rozhodovať na všetkých pretekoch biatlonu, ktorých usporiadateľom je klub alebo SZB.

Rozhodcovská kvalifikácia SZB má tri stupne. Najnižší kvalifikačný stupeň je I. ,najvyšší III. kvalifikačný stupeň (trieda).

Rozhodca I. kvalifikačného stupňa (triedy) získava najnižšiu rozhodcovskú kvalifikáciu v systéme vzdelávania odborníkov v športe v Slovenskej republike. Rozhodca biatlonu I. triedy je špecializovaný odborník v biatlone, ktorý má zodpovedajúce teoretické poznatky, praktické skúsenosti a zručnosti, ktoré mu umožňujú viesť rozhodovanie domácich súťaží na úrovni rekreačného športu a vykonávať úlohy rozhodcu na všetkých úrovniach súťaží, organizovaných SZB.

Rozhodca II. kvalifikačného stupňa (triedy) získava druhú najvyššiu rozhodcovskú kvalifikáciu v systéme vzdelávania odborníkov v športe v Slovenskej republike. Rozhodca biatlonu II. triedy je špecializovaný odborník v biatlone, ktorý má zodpovedajúce teoretické poznatky, praktické skúsenosti a zručnosti, ktoré mu umožňujú viesť rozhodovanie domácich súťaží na nižšej úrovni a vykonávať úlohy rozhodcu na všetkých úrovniach súťaží, organizovaných SZB.

Rozhodca III. kvalifikačného stupňa (triedy) získava najvyššiu rozhodcovskú kvalifikáciu v systéme vzdelávania odborníkov v športe v Slovenskej republike. Rozhodca biatlonu III. triedy je špecializovaný odborník v biatlone, ktorý má zodpovedajúce teoretické poznatky, praktické skúsenosti a zručnosti, ktoré mu umožňujú vykonávať a viesť rozhodovanie najvyšších súťaží organizovaných SZB.

Rozhodca s platnou licenciou sa môže školenia na získanie licencie vyššieho stupňa (II. a III. triedy) zúčastniť po dvoch rokoch od získania súčasnej triedy (I., resp. II. triedy). V prípade záujmu SZB môže rozhodcovská subkomisia ŠTK udeliť z tohto pravidla výnimku.

Podľa smerníc a podmienok IBU urobí Prezídium SZB na návrh rozhodcovskej subkomisie ŠTK SZB výber najlepších rozhodcov III. triedy na absolvovanie školenia pre získanie licencie medzinárodného rozhodcu IBU.

S M E R N I C A č. 1 **pre činnosť rozhodcov SZB**

Za účelom jednotného postupu a náležitého vymedzenia právomocí vydávajú sa smernice k delegovaniu rozhodcov na súťaže SZB. Touto smernicou sa sleduje, aby sa rozhodcom umožnilo pravidelne sa zapájať do aktívnej činnosti a umožnilo sa im zúčastňovať sa vrcholových súťaží v biatlone.

1. Rozsah platnosti smernice

Táto smernica sa vzťahuje na usporiadanie:

- 1.1. medzinárodných podujatí, organizovaných na Slovensku
- 1.2. oficiálnych súťaží, organizovaných SZB (Slovenský pohár, Majstrovstvá SR)
- 1.3. oblastných súťaží organizovaných nižšími orgánmi a zložkami (majstrovstvá kraja)

Nevzťahuje sa na kontrolné, propagačné, pohárové, náborové a družobné súťaže, na ktorých sa neudelujú výkonnostné triedy.

2. Delegovanie rozhodcov

2.1. Rozhodcovská subkomisia SZB deleguje na:

- 2.1.1 Medzinárodné súťaže (okrem samostatných IBU podujatí) – 3 rozhodcov
- 2.1.2 Majstrovstvá SR - 3 rozhodcov
- 2.1.3 Slovenský pohár - 3 rozhodcov

2.2 Organizačný výbor súťaží

- 2.2.1 Deleguje potrebný počet rozhodcov
- 2.2.2 Organizačné výbory dbajú na to, aby neboli delegovaní rozhodcovia u ktorých prebieha disciplinárne konanie, resp. zákaz činnosti a rozhodcov, ktorí nemajú zaplatené členské príspevky na príslušný rok.
- 2.2.3 Zabezpečuje včasné pozvanie delegovaných a vybraných rozhodcov

3 Spôsob delegovania rozhodcov - povinnosti rozhodcov

3.1 Organizačný výbor je povinný poslať rozhodcom pozvánky načas, najneskoršie 14 dní pred konaním súťaže. K pozvánke je pripojená návratka. Pozvánka musí obsahovať upozornenie, že rozhodca je povinný poslať návratku organizačnému výboru, prípadne na určenú adresu, najneskoršie 7 dní po obdržaní delegačky. Rozhodca, ktorý neposlal návratku a príde na preteky, nemusí byť usporiadateľom prezentovaný.

3.1.1 Ak nie sú s pozvánkou poslané propozície je potrebné presne v nej určiť miesto prezentácie, dátum a hodinu príchodu rozhodcov.

3.2 Povinnosti rozhodcu

3.2.1 Rozhodca je povinný obratom vrátiť návratku usporiadateľovi, najneskoršie do 7 dní po obdržaní delegačky (zúčastní sa - nezúčastní sa).

3.2.2 Zobrať si na preteky licenciю rozhodcu SZB, pravidlá SZB a písacie potreby.

3.2.3 Zúčastniť sa porád rozhodcov, nástupu, ak je požadovaná jeho účasť, dbať pokynov technického delegáta, technického riaditeľa, hlavného rozhodcu a vedúcich rozhodcov na pracoviskách, pomáhať pri príprave stanovíšť.

3.2.4 Delegovaní rozhodcovia musia byť zaradení na pozície štart - cieľ, strelnica a trať.

4 Schválenie hlavných funkcií

4.1 Hlavného rozhodcu na M-SR, Slovenský pohár, ak je táto funkcia ustanovená v propozíciách, schvaľuje ŠTK. Hlavní funkcionári pretekov musia byť členmi SZB a musia byť rozhodcami SZB, ak si to ich funkcia (zaradenie) vyžaduje.

5 Práva a povinnosti rozhodcu

5.1 Rozhodca má právo:

- 5.1.1 Na vytvorenie podmienok pre funkciu rozhodcu.
- 5.1.2 Na vyplatenie náležitostí podľa smerníc SZB.

- 5.2 Rozhodca je povinný:
- 5.2.1 Pri prezentácii sa preukázať platnou licenciou SZB.
- 5.2.2 Na viditeľnom mieste byť označený licenciou rozhodcu.
- 5.2.3 Dokonale ovládať pravidlá biatlonu a zoznámiť sa s propozíciami príslušných pretekov.
- 5.2.4 V priebehu pretekov byť disciplinovaný a presne dodržiavať zásady objektívneho rozhodovania.
- 5.2.5 V rámci svojho pracovného zaradenia iniciatívne a rozhodne zakročiť proti zisteným nedostatkom v priebehu pretekov.
- 5.2.6 Pri nedodržaní pravidiel podať návrh na potrestanie (diskvalifikáciu) pretekára.
- 5.2.7 V prípade nehody spraviť všetky opatrenia pre poskytnutie prvej pomoci.

S M E R N I C A č. 2 **pre školenie rozhodcov SZB**

Pri organizovaní školenia rozhodcov všetkých stupňov a ustanovení požiadaviek na teoretické a praktické vedomosti rozhodcov sa bude postupovať v zmysle Prílohy Vyhlášky č. 444/2008 MŠ SR – Kategórie odborníkov v športe a v jednotnom vzdelávacom systéme odborníkov v športe Slovenskej republiky. Školenie rozhodcov je oprávnený vykonávať SZB, na základe Potvrdenia o akreditácii, ktoré mu udelilo Ministerstvo školstva SR dňa 2.10.2009 pod číslom CD-2009-30281/35735-2:10.

Cieľom je, aby rozhodcovia príslušnej kvalifikácie absolvovali zodpovedajúce školenie a pri skúškach boli uplatňované rovnaké nároky a správne hodnotenie podľa hľadísk a smerníc SZB, systému súťaží jednotlivých sezón a Pravidiel biatlonu.

1 Zásady pre udelenie kvalifikácie

1.1 Predpokladom pre získanie kvalifikácie rozhodcu I., II a III. triedy je absolvovanie školenia s úspešnými záverečnými skúškami. Program školenia sa skladá z teoretickej prípravy, ktorá pozostáva zo všeobecnej a špeciálnej časti. Súčasťou špeciálnej časti je praktická príprava.

2 Organizovanie školenia rozhodcov

- 2.1 Školenie rozhodcov I. II. a III. triedy organizuje ŠTK SZB, ktorá je poverená vzdelávaním rozhodcov.
- 2.2 ŠTK SZB tiež, v prípade potreby, organizuje semináre rozhodcov II. a III. triedy.

3 Účastníci školenia

- 3.1 Účastníci školenia musia byť členmi SZB.
- 3.2 Účastník školenia je povinný predložiť pri prezentácii:
  - a. členský preukaz SZB
  - b. licenciou rozhodcu (mimo školenia rozhodcov I. triedy)
- 3.3 Vedúci školenia nepovolí účasť na školení účastníkovi, ktorý nie je uvedený v mennom zozname rozhodcov, mimo účastníkov školenia rozhodcov I. triedy.
- 3.4 Účastníci školenia rozhodcov I. triedy musia v čase školenia dosiahnuť vek 15 rokov a mať základné vzdelanie.

Program školenia rozhodcov biatlonu

Časť -	Názov témy	Rozsah školenia v hodinách		
		I.	II.	III.
I. VŠEOBECNÁ ČASŤ				
	Psychológia športu	1	1,5	2
	Etika a fair play	1	1,5	2
	Základy prvej pomoci	1	1,5	2
	Pedagogika	1		
	Sociológia športu		1,5	2
	Právo v športe		1,5	2
	S p o l u	4	7,5	10
II. ŠPECIÁLNA ČASŤ				
	SZB, organizácia, IBU	1	1,5	2
	Úvod do Pravidiel biatlonu	1	2	3
	IBU Pravidlá súťaží a podujatí	-	1	2
	Práva a povinnosti rozhodcu	1	1	2
	Členenie, organizácia, usporiadanie a riadenie súťaží	-	1,5	2
	Príprava pretekov (dokumentácia), propozície	-	1,5	3
	Biatlon a letný biatlon	1	1,5	2
	Jednotlivé preteky – VP, RP, SP, PsHŠ, štafety	1	1,5	2
	Stopky a práca s nimi	1	1,5	1
	Malokalibrovka: popis, kaliber, mieridlá, odpor spúšte, pažba, upínacie remene, nabíjanie, váha, zásobník, reklamy, strelivo	1	1,5	2
	Vzduchovka: popis, typy, kaliber, mieridlá	1	1,5	1
	Terče: funkčné požiadavky, geom. požiadavky, cieľová stena, materiál, povolené terče, takt. tech. popis	1	1,5	2
	Tlačivá - používanie a vyplňovanie všetkých druhov tlačív v biatlone	1	1,5	1
	Výpočet výsledných časov, výpočet VT	-	1,5	2
	Teoretické a praktické skúšky	2	2	3
	S p o l u	12	22,5	30
	C e l k o m I. + II.	16	30	40

4 Skúšky rozhodcov

4.1 Skúšky robia účastníci školenia nasledovne:

- a. test s 15-timi otázkami, pre získanie I. triedy
test s 20-timi otázkami, pre získanie II. triedy
test s 30-timi otázkami, pre získanie III. triedy
- b. výpočty výsledkov
  - pre II. triedu 2x5 príkladov RP a VP, spraviť výsledkovú listinu
  - pre III. triedu 2x5 príkladov RP a VP, spraviť výsledkovú listinu a výpočet výkonnostných tried
- c. skúška z praktického prevedenia
  - stopky a práca s nimi
  - vypísanie tlačív (štart, cieľ, strelnica, kontroly a ostatné tlačivá, ktoré sa používajú pri pretekoch)

4.2 Pri vypracovaní testu nesmie skúšaný použiť Pravidlá biatlonu

4.3 V teste sa hodnotí každá správna odpoveď jedným bodom.

4.4 Pre získanie rozhodcu príslušnej triedy musí účastník školenia zodpovedať správne 85% zo všetkých otázok.

5 Skúšobná komisia

5.1 Skúšobná komisia je zložená:

- a. vedúci školenia, ktorý je predsedom komisie
- b. jeden člen lektorského zboru všeobecnej časti
- c. jeden člen lektorského zboru špeciálnej časti
- d. delegovaný zástupca rozhodcovskej subkomisie SZB (nemusí byť členom lektorského zboru)

5.2 Najmenej dvaja členovia skúšobnej komisie musia mať o jeden stupeň vyššiu kvalifikáciu ako kvalifikačný stupeň, na ktorý sa školenie uskutočňuje.

5.3 Hodnotenie celkového prospechu vykonáva skúšobná komisia.

6 Celkové hodnotenie vedomostí

6.1 Pri skúškach vykoná skúšobná komisia u každého účastníka školenia vyhodnotenie celkového prospechu: prospel - neprospel.

6.2 Na základe absolvovania predpísaných skúšok, vystaví SZB Osvedčenie o absolvovaní školenia rozhodcov príslušnej triedy.

6.3 Na základe vydaného Osvedčenia, sekretariát SZB vystaví licenciu rozhodcu príslušnej triedy.

7 Zodpovednosť organizátora školenia

Organizátor je zodpovedný za nasledovné:

7.1 Dodržiavať predpísanú náplň školenia a stanovenie zásad pre hodnotenie skúšok celkového prospechu a dbať, aby poslucháči pracovali samostatne.

7.2 Zaslať všetkým účastníkom včas pozvánku s potrebnými pokynmi.

7.3 Zabezpečiť, aby všetci účastníci školenia I. triedy vyplnili Evidenčnú kartu rozhodcu.

S M E R N I C A č. 3 **pre vedenie evidencie a číslovanie licencií**

Cieľom evidencie rozhodcov a číslovania licencií je, aby rozhodcovská subkomisia mala prehľad o počte dosiahnutých kvalifikácií rozhodcov, ako aj ostatné údaje o rozhodcoch.

1 Kartotéka rozhodcov - evidenčná karta

1.1. Kartotéku rozhodcov vedie sekretariát SZB.

1.2. Evidenčná karta musí byť vyplnená čitateľne (paličkovým písmom, alebo strojom), musí zodpovedať aktuálnemu stavu.

1.3. V prípade, že rozhodca získa vyššiu kvalifikáciu, nevystavuje sa nová evidenčná karta, len sa v evidencnej karte a evidenčnom čísle urobí zmena rozhodcovskej triedy.

1.4. Ak rozhodca prestane vykonávať svoju funkciu, prípadne nezaplatí členský príspevok SZB vyradí sa z evidencie a evidenčná karta sa archivuje po dobu platnosti licencie.

1.5. Distribúciu evidenčných kariet rozhodcov zabezpečuje sekretariát SZB.

1.6. Evidenciu rozhodcov kontroluje 1x ročne Rozhodcovská subkomisia ŠTK

2 Menný zoznam rozhodcov

2.1 Menný zoznam rozhodcov vedie sekretariát SZB na základe databázy členskej základne. Rozhodcovská subkomisia ŠTK ho kontroluje 1x ročne – v septembri.

2.2. Menné zoznamy sa vedú podľa tried a klubov a uvádza sa v nich nasledovné:

- 2.1.1 poradové číslo
- 2.1.2 číslo osvedčenia
- 2.1.3 číslo licencie
- 2.1.4 meno a priezvisko
- 2.1.5 presná adresa
- 2.1.6 dátum získania triedy
- 2.1.7 stupeň triedy
- 2.1.8 platnosť licencie

2.3 Menné zoznamy sú dôležitou pomôckou pre pozývanie rozhodcov na školenie k získaniu vyššej triedy, resp. doškoloňovací seminár. Keď nie je rozhodca v mennom zozname rozhodcov, nemôže byť zaradený na školenie rozhodcov, mimo rozhodcov I. triedy.

3 Početný stav rozhodcov

3.1 Početný stav rozhodcov sa vedie podľa tried, aby bol celkový prehľad o počtoch rozhodcov biatlonu.

4 Licencie rozhodcov

- 4.1 Licencia rozhodcu je doklad o získaní kvalifikácie.
- 4.2 Rozhodca je povinný sa o licenciu riadne starať a predkladať pri prezentácii na pretekoch a na vyzvanie rozhodcovskej subkomisii ŠTK SZB.
- 4.3 Licenciu rozhodcu SZB vystavuje sekretariát SZB, na základe Osvedčenia o absolvovaní školenia rozhodcov.

5 Číslovanie licencií rozhodcov biatlonu (evidenčné čísla)

- 5.1 Číslovanie sa robí kombináciou rímskej číslice a čísla.
  - 5.1.1 Rímska číslica označuje príslušnú triedu.
  - 5.1.2 Číslo je poradovým číslom v evidencii.
  - 5.1.3 Pokiaľ rozhodca pri svojej funkcii podpisuje doklad (štart. listinu, výsledkovú listinu) uvádza vždy pod svoje meno svoje číslo licencie.

6 Predĺženie licencie

- 6.1 Predĺženie licencie sa uskutočňuje vždy po 4-roch rokoch, na požiadanie rozhodcu.
- 6.2 Podmienkou pre predĺženie licencie II. a III. triedy je absolvovanie semináru rozhodcov v období posledných 3 rokov, okrem prípadov že ŠTK SZB v posledných troch rokoch platnosti licencie doškoloňovací seminár neorganizovala. Pri uplatnení tejto výnimky je rozhodca povinný zúčastniť sa najbližšieho doškoloňovacieho seminára, ktorý bude ŠTK SZB organizovať.
- 6.3 V prípade, že rozhodca nepožiadá o predĺženie licencie, prestáva byť rozhodcom SZB.
- 6.4 Rozhodca môže požiadať o obnovenie licencie rozhodcu s časovým odstupom. Ak tak urobí do 2 rokov po uplynutí doby platnosti licencie, môže mu byť na základe súhlasu rozhodcovskej subkomisie ŠTK, udelená licencia s pôvodnou triedou. Po uplynutí 2 rokov sa mu trieda znižuje o jednu triedu. V prípade, že od uplynutia doby platnosti licencie ubehli 4 a viac rokov, je člen SZB, ktorý chce znovu získať licenciu rozhodcu povinný absolvovať školenie rozhodcu I. triedy.
- 6.5 Medzinárodný rozhodca IBU, ktorý dosiahol vek 65 rokov a tým skončila oficiálne platnosť jeho IBU licencia, má v SZB doživotne štatút medzinárodného rozhodcu, nemôže však ako medzinárodná rozhodca pôsobiť na oficiálnych podujatiach IBU.

7   Kontrola licencie pri pretekoch

- 7.1 Hlavný rozhodca kontroluje všetkým rozhodcom platnú licenciu.
- 7.2 Pokiaľ rozhodca nemá platnú licenciu a zaplatené členské príspevky v kalendárnom roku, nemá nárok na náležitosti, ako rozhodca s platnou licenciou.
- 7.3 Ak pre nedostatok rozhodcov rozhodne hlavný rozhodca o zaprezentovaní rozhodcu bez platnej licencie, zaradí ho pokiaľ možno na pomocnú funkciu. Rozhodca má nárok na úhradu cestovného, ubytovanie a stravu, ale neprináleží mu odmena.
- 7.4 Keď nemá rozhodca pri sebe svoju licenciu, môže byť zaprezentovaný a zaradený len v takom prípade, ak je hlavnému rozhodcovi známe, že je držiteľom platnej licencie. V opačnom prípade platí článok 7.3.
- 7.5 Komisia rozhodcov a organizátori pretekov nedelegujú rozhodcov, ktorí nie sú v mennom zozname rozhodcov platných licencií.

ŠTK SZB

Prezídium SZB schválené dňa 10.10.2009